

ע"פ 64133/06/17 - זהר ישעיהו נסים משה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 64133-06-17 משה נ' מדינת ישראל

לפני: כבוד הנשיא אברהם טל - אב"ד

כבוד השופטת דנה מרשק מרום

כבוד השופטת נאוה בכור

זהר ישעיהו נסים משה

המערער

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

פסק דין

1. בפנינו ערעור על הרשעתו של המערער, נאשם 1 בת"פ 18351-08-14 (בימ"ש השלום ברחובות), בעבירה של גרם מוות ברשלנות של טיטן מולו (להלן: "המנוח"), עובד ניקיון שעבד באתר בניה בגדרה, לאחר שנפל דרך פיר לא מגודר בקומה הרביעית לרצפת הבנין; לחילופין על החלטת בימ"ש קמא לדחות את בקשתו שלא להרשיע אותו ולחילופי חילופין על עונש המאסר לנשיאה בעבודות שירות שהוטל עליו.

2. על פי הנטען בכתב האישום, המערער, שהיה "מבצע הבניה" באתר, התרשל בכך שלא דאג לכך שעבודות הבניה תבוצענה בפיקוח "מנהל עבודה", איפשר עבודה לא בטוחה באזור הפיר, ללא גידור וללא סימון אזור הפיר בשלטי אזהרה, לא הדריך את העובדים ולא דאג שהעבודות תתבצענה לפי תקנות הבטיחות.

3. המערער כפר בכך שהיה "מבצע הבניה" לפי התקנות, שמאוגוסט 2009 לא מונה "מנהל עבודה", וכי היה באתר פיר פנימי שכוסה בגבס וגודר. הוא הודה שלא ניהל פנקס הדרכה ולא סופק למנוח, כמו ליתר העובדים, ציוד מגן אישי אך טען שלא היה חייב לספק ציוד כזה, וכפר בקיומו של קשר סיבתי למות המנוח.

המערער הכחיש, מחוסר ידיעה, שהעובדים לא עברו הדרכת בטיחות; שלא נמסרו להם פרטים על הסיכון בעבודה; שנאשם 2, שהיה אחראי בטיחות באתר, הורה לנאשם 3, שהיה ראש צוות העובדים באתר, לצקת בטון סביב הפיר ולהסיר את הגידור ושהנאשם 3 הורה למנוח ולעובד ניקיון נוסף לנקות בסמוך לפיר בקומה רביעית.

4. יצוין כי נאשמים 2-3 לא ערערו על הרשעותיהם בגרימת מותו של המנוח ברשלנות ועל העונשים שהוטלו עליהם.

הכרעת הדין של בימ"ש קמא

(א) יישום המצב המשפטי על המקרה

1. לפי תקנות הבטיחות בעבודה (עבודת בניה) האחריות הראשונית לענייני הבטיחות מוטלת על המערער כמבצע הבניה, שלא מילא חובתו למנות "מנהל עבודה" שירכז את האחריות בתחום הבטיחות.
2. סעיף 79 לתקנות הנ"ל מחייב לגדר פתח ברצפה במכסה בעל חוזק מתאים.
במקרה זה מדובר בפתח שנאטם בפלטת גבס דקיקה, חסרת משמעות אמיתית, שדרכו נפל המנוח, והיה עליו להיות מגודר, אך הנאשמים לא וידאו שהפתח לא יישאר ללא השגחה או אטימה כדי למנוע נפילתו של אדם.
3. חובת ההדרכה של החברה שהעסיקה את המנוח לא מוציאה את חובתו של המערער לדאוג להדרכת המנוח מפני סיכונים קונקרטיים שכן לא נמסר למערער שהעובדים, כולל המנוח, עברו הדרכות, הוא לא פגש את המנוח, שלא עבר כל הדרכה, היה זה יומו הראשון של המנוח בעבודה ואיש לא הסביר לו את הסיכונים בעבודתו.
4. העובדה שהמעסיק הישיר של המנוח לא הועמד לדין לא מקנה למערער "הגנה מן הצדק" שכן לא נפלו בניהול ההליך פגמים חריפים, התנהגות שערורייתית, אפליה חמורה או פגיעה בתחושת הצדק וההגינות.
5. יש להחיל על המקרה מבחנים של סיבתיות חלופית ומצטברת לפי סעיף 309(5) לחוק העונשין ולפיהם התאונה ומות המנוח נגרמו עקב הצטרפות מעשיהם ומחדליהם של שלושת הנאשמים.

(ב) קביעות עובדתיות של בימ"ש קמא

1. הצילומים ת/21 - ת/24, ת/31 ות/38 בלוח הצילומים ת/28 ועדות השוטר אברמוב, שהגיע לזירה וצילם אותם, הם ראיה נסיבתית, בהעדר עדות ישירה, שמלמדת על כך שהמנוח הרים את רגלו כדי לדרוך על משטח הגבס, דרך עליו נפל למטה דרך המשטח שנשבר, לאחר שלא נשא את משקלו של המנוח. אפשרות זו הסתברה גם בעיני המעורבים שהגיעו למקום, כמו נאשם 2, וכפי שנקבע ע"י פרופ' היס, שלא נחקר על חוות דעתו ת/2.

2. לא ניתן להסתמך על דברי הפועל, גדי גמבר, שעבד עם המנוח, בכל הקשור להעברת הוראות מנאשם 2 למנוח באמצעותו שכן מדובר בפועל פשוט, כבד שמיעה, שלא ניתן היה לתקשר איתו ולעשות אותו שליח להעברת הוראות בטיחות לאחר.
- גמבר לא מסר על מקרה קונקרטי שבו הוזנה, פועלי הניקיון לא היו קשורים אליו, הוא לא מבין את שפתו הטיגרית של המנוח ולא ניתן לקבל ממנו עדות על המערכת ההיררכית ששררה במקום.
3. אין לקבל את דו"ח החקירה של המפקח על הבטיחות בבניה (ת/30) ואת עדותו כראייה בעלת משקל וכבסיס לקביעת ממצאים מהנימוקים שמופיעים בעמ' 29-32 להכרעת הדין.
4. יש להעניק משקל ראיתי נכבד לדברים שכתב נאשם 2, מנהל העבודה, ביומנו ת/15, שכולל רשימה ארוכה של נושאים לביצוע לפי תאריכים, לרבות ביום התאונה, והרישום "תיקון גבהים וחגורה סביב פתח תאורה+סגירה".
- מדובר ברישום שנעשה בזמן אמת ומלמד על מצב הבניה, פעולות לביצוע וחלוקת התפקידים בין הנאשמים.
5. המערער מסר עדות ברורה ומהימנה ממנה עולה רשלנותו ואחריותו לקרות התאונה כאשר לא מינה מנהל עבודה באתר, שיסיר מעליו את האחריות בכל הקשור לדרישות הבטיחות.
- גם אם הפתח היה מגודר בבוקר יום התאונה היה ברור למערער, כאדם סביר, שמדובר בענין זמני ותגיע העת להסירו לצורך המשך העבודה.
6. המערער מסר דברים שמפלילים אותו בהודעותיו ת/4 - ת/6 כשאמר שהיה מנהל של נאשם 2, לא היה סימון שמתריע על מצב מסוכן סביב תקרת הגבס, לא הדריך את נאשם 2 ואינו יודע כמה זמן עבד המנוח במקום ואם הודרך.
7. חוות דעתו של המומחה מטעם ההגנה, ד"ר ביקלס, לא קבילה משום שהיא מתיימרת להיות חוות דעתו על עניינים משפטיים, הוא הסתמך רק על חוות דעת המפקח ועל צילומי המשטרה מבלי לבדוק את הנתען בהם.
8. פרסום מודעת הדרישה למנהל עבודה לא מתיישב עם טענת המערער לפיה הבניה עמדה להסתיים ולכן לא חייב את המצאותו של מנהל עבודה.
9. מחדלו הבסיסי הרשלני של המערער טמון באי מינוי מנהל עבודה, לפי חובתו בדין, ומחדל זה הוליד קשר סיבתי פלילי למותו של המנוח.

העדר גורם בטיחותי מוסמך באתר הבניה, יצירת כתובת ברורה לענייני בטיחות, הוא מחדל שהוליד שרשרת אירועים שהצטרף למחדלים ולמעשים של הנאשמים 2 ו-3, וכולם יחד ברשלנות הובילו למות המנוח.

קיימת הסתברות גבוהה שאם המערער היה ממנה מנהל עבודה, התאונה הייתה נמנעת.

נימוקי הערעור כלפי ההרשעה

1. בימ"ש קמא שגה כשדחה את טענת ההגנה מן הצדק בשל "אכיפה בררנית", כאשר לא הוגש כתב אישום נגד גדעון ויליאם, בעל חברת "תפוז", שהיה המעסיק הישיר של נאשם 3 והמנוח וביקר באתר. למרות שנחקר באזהרה ונרשם כעד תביעה, הוא לא הובא כעד מטעם התביעה.

2. בימ"ש קמא שגה כשקבע שהמנוח נפל מקומה רביעית, אם נפל בכלל, שכן לא היו עדים לכך שהיה בקומה רביעית בזמן נפילתו, והקביעות התבססו על קביעות נסיבתיות שגויות.

חברת "תפוז" עבדה בכל האתר, לא היה זה יומו הראשון של המנוח בעבודה אלא לדברי אביו עבד כשבועיים, ולא ניתן ללמוד מהצילומים ת/28 שהמנוח נפל מקומה רביעית ולא מקומה חמישית. לא נמצאו טביעות נעליו של המנוח על קירות הבטון שהקיפו את תקרת הגבס או חומרי ניקוי שלו לידם.

מחוות הדעת הפתולוגית ת/2 ניתן רק להסיק שהמנוח נפל מגובה. ממצאיה לא תואמים את הקביעה שהמנוח עמד על תקרת הגבס או שנפל מקומה חמישית וחדר את תקרת הגבס, שכן לא הוכח שנשלח לעבוד בקומה חמישית.

נאשם 3 לא נכח בזמן נפילת המנוח ולא ראה אותו בקומה 4 כשהיה שם, אלא הלך משם קודם לנפילתו. אין לדעת ממה נגרם החור בגבס ואין כל סיבה שמישהו יעלה על משטח הגבס שהיה מגודר ושהמנוח יגיע לאזור המשטח, גם אם עבד בקומה 4.

בימ"ש קמא התעלם מהאפשרות שהמנוח נדחף ע"י העובד שהיה איתו.

3. בימ"ש קמא שגה כשדחה את חוות דעתו של ד"ר ביקלס, שקבע שתקנות המתייחסות להגנת מבנים לא חלות על המקרה אלא חלות עליו תקנות שמתייחסות לעבודה על גגות שבירים והמקום היה מאובטח בהתאם להן. השימוש שעשה ד"ר ביקלס במילון לצורך פרוש התקנות הוא נכון שכן מדובר בתקרת גבס שהיתה מוגבהת מהרצפה ולא במישור הרצפה ולא מדובר בפלטת גבס דקיקה.

4. בימ"ש קמא שגה כשקבע שפתח שנאטם נותר פתח שכן תקרת הגבס כיסתה את כל החלל ולא אימץ את חוות דעתו של ד"ר ביקלס לפיה מדובר בגג שביר. המערער, כמבצע העבודה, נקט בכל האמצעים

הסבירים למניעת נפילתו של אדם שמפורטים בסעיפים 4 ו-6 לתקנות הבטיחות שמתייחסות לעבודה על גגות שבירים.

5. בימ"ש קמא שגה כשקבע קיומו של קשר סיבתי בין רשלנות המערער, שהתבטאה באי מינויו של מנהל עבודה, למות המנוח שכן מנהל העבודה, גם לו מונה, לא היה אמור לעמוד ליד הפתח ולוודא שאף אחד לא מתקרב אליו ומאחר ולידיעת המערער היה מדובר בשלב סופי של העבודות.

גם אם מונה מנהל עבודה הוא לא היה עושה יותר ממה שעשה נאשם 2, שאמר לנאשם 3 לסגור את מכסה הפתח בסיום העבודה.

6. לא הייתה חובה לספק למנוח ציוד מגן אישי כשלא היה ידוע על סכנה בטיחותית שצפויה לו.

7. הקשר הסיבתי בין רשלנות המערער למות המנוח ניתק בגלל התנהגותו של נאשם 3, שהסיר את המכסה והגידור ולא החזיר אותם לפני שעזב את המקום, ובגלל התנהגות המנוח, שהיה מודע למכסה ולגידור שהותקנו במקום ועלה על תקרת הגבס למרות שלא התבקש לנקות אותה או את הקירות.

הציפיות הסבירה של המערער היתה שכאשר נאשם 2 אמר לנאשם 3 שיחזיר את המכסה והגידור הוא יעשה כן, ואם לא עשה כן, אין לו קשר למות המנוח.

גם אם היה מנהל עבודה נוכח במקום הוא לא היה נותן הוראה שונה ממה שנתן נאשם 2 לנאשם 3.

תגובת המשיבה בכתב ובע"פ

1. לא היה מקום להעמיד לדין את ויליאם גדעון, בעל חב' תפוז, בגלל שלא היה בבנין, לא היו לו כל סמכויות בבנין ולא יכול היה לצפות שמנהל העבודה באתר יחליט להורות על הורדת הכיסוי והגידור מעל הפיר.

אי העמדתו לדין של ויליאם לא מקנה למערער "הגנה מן הצדק".

בזמן ניהול המשפט ויליאם לא היה בארץ והודעותיו במשטרה הוגשו במקום עדותו. גרסתו תמכה בגרסת המאשימה והוכחה ע"י עדים אחרים.

המערער עומת עם גרסתו של ויליאם והודה שויליאם לא היה צריך למנות מנהל עבודה.

לדברי ויליאם הוא ביקר פעם אחת כדי לספק את העובדים ולא הייתה לו סמכות לתת להם הוראות.

2. הטענה שהמנוח לא נפל מקומה רביעית סותרת את הודאת המערער שהמנוח נפל דרך הפיר.

מהצילומים ת/28 עולה שגופת המנוח נמצאה מתחת לפיר ואילו הפיר בקומה 5 היה מגודר בעץ מעל הפיר. הטענה שמישהו דחף את המנוח תלושה מהמציאות. נאשם 3 הודה בפני המפקח על העבודה ששלח את המנוח ועובד נוסף לנקות בקומה הרביעית ולפי יומן העבודה של נאשם 2 (ת/15) כל העבודות בוצעו בקומה הרביעית ולא בקומה החמישית.

ההגנה לא חקרה את פרופ' היס באשר לנסיבות הגעתו של המנוח לקרקע ולחבלות שנגרמו בראשו ולא הביאה מומחה מטעמה.

הפועל שעבד עם המנוח, שהיה אמור להעיד על נסיבות נפילתו, היה אריתראי ולא נמצא בארץ בזמן המשפט.

אין כל ראייה שהמנוח הלך לקומה חמישית שלא לצרכי עבודה וגם אם היה נופל משם היה אמור להיתקל בכיסוי הפיר בקומה רביעית שדרכו נפל ומתחתיו נמצא על רצפת הבנין.

הטענה שהפועל האחר דחף את המנוח משוללת יסוד שכן הוא לא ידע אם מדובר במשטח גבס והוא יכול היה לדחוף אותו מהחלון או דרך המדרגות.

3. ד"ר ביקלס קבע שהפתח הוא תקרה ולא רצפה על מנת לעקוף את תקנה 79 לתקנות הבטיחות של עבודת בניה. גם אם מדובר בגג שביר ולא ברצפה עדיין הייתה חובה לאבטח את המקום לפי תקנות 3, 7 ו-11, שמחייבות גידור ושילוט.

מסקנותיו של המומחה לא נתמכות בחוק והן מנסות לעקוף את התקנות הרלוונטיות לפיהן מדובר בפתח ברצפה שיש חובה לגדר אותו ולשלט אותו, גם אם מדובר במשטח גבס מוגבה.

4. המערער חב חובה אישית ישירה מבחינה בטיחותית לאחר שלא מינה "מנהל עבודה". הוא מינה את נאשם 2 כאחראי על הבטיחות למרות שלא הייתה לו ידיעה בנושא והמערער היה מקור הטעויות.

נאשם 2 אמר שהוא היה אחראי על הבטיחות אבל הוא לא הדריך את העובדים בגלל שלא היה מנהל עבודה.

5. נאשמים 2 ו-3 לא ניתקו את הקשר הסיבתי אלא מדובר בגורמים מצטברים ומשלימים והתקיים "מבחן האלמלא".

דין והכרעה (הכרעת הדין)

א. עיון בפרוטוקול הדיון בבימ"ש קמא, בראיות שהובאו בפניו בכתב ובע"פ, ובטיעוני ב"כ המערער והמשיבה בכתב ובע"פ בפניו ובפניו מעלה, שהשאלות העיקריות שעמדו במחלוקת, והוכרעו לחובת המערער ע"י בימ"ש קמא, הן האם המערער התרשל והאם התרשלותו של המערער גרמה למותו של

המנוח.

כמו כן תידון קביעת בימ"ש קמא אשר דחה את טענת ב"כ המערער לפיה יש לזכות את המערער בשל הגנה מן הצדק.

ב. נדון בשאלות אלה עפ"י סדרן.

רשלנותו של המערער

1. מקור החובה לנהוג בזהירות מוטלת על המערער בהיותו "מבצע העבודה" במהלכה ארעה התאונה נושא הרשעתו, כפי שהוא מוגדר בתקנה ב' לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודת בניה) תשמ"ח-1988 (להלן: "התקנות") לפיה, אם מזמין העבודה הטיל את ביצוע העבודה על קבלן ראשי רואים אותו כמבצע העבודה והוא חייב למנות "מנהל עבודה".

במקרה שבפנינו חברת "בית בכפר" שימשה כקבלן ראשי, ומאחר ואין מחלוקת שלא מינתה "מנהל עבודה" בשלב זה של הבניה האחריות המקורית חלה עליה ועל המערער, שהיה נציג שלה לבניית המבנה ואף נכח באתר בזמן קרות התאונה.

תקנות ד(א) ו-(5) לתקנות הנ"ל קובעות שהאחריות לבטיחות העבודה מוטלת על המערער כמבצע העבודה אלא אם מינה "מנהל עבודה" ואם לא עשה כן, כפי שהמערער לא עשה, האחריות מוטלת עליו.

2. תכלית תקנות אלה, כפי שנקבעה בפסיקה, היא להבטיח את בטיחות העובדות באתר הבניה ולאפשר לעובדים לפנות לכתובת אחת בכל הקשור לסידורי הבטיחות בזמן העבודה ובכל הקשור לפניה במידה ומי מהם יפגע כתוצאה מאי קיום הוראות הבטיחות.

3. המערער התרשל כאשר לא מינה "מנהל עבודה" על מנת שיגשים את התכליות הנ"ל, דהיינו, לא הבטיח את העבודה הבטוחה באתר ולא נתן כתובת ברורה אליה יכלו הפועלים שעבדו באתר לפנות בכל הקשור לסיכונים שקיימים בעבודה ולדרך למנוע אותם, גם טרם פגיעתם כתוצאה מתאונות.

4. איננו מתעלמים מכך שבמהלך העבודה באתר היה "מנהל עבודה" באתר, אך הוא סיים את תפקידו לפני התאונה נושא הערעור. עם זאת, איננו מקבלים את הסיבה שהעלה המערער לאי מינויו של "מנהל עבודה" עובר לתאונה.

גם אם בניית המבנה שבו ארעה התאונה הייתה מצויה בשלבים אחרונים, לא היה בכך כדי לפטור את המערער, כנציג מזמינת העבודה, ממינוי "מנהל עבודה" על מנת לחסוך עלויות כספיות שכרוכות במינויו.

אין בעובדה שהמנוח עבד בעבודות ניקיון כדי לפטור את המערער ממינוי "מנהל עבודה" שכן עבודות אלה הן חלק אינהרנטי מעבודת הבניה.

5. עיון בהכרעת דינו של בימ"ש קמא, המתייחסת לחוות דעתו (נ/4) ולעדויות של מומחה ההגנה, ד"ר עמוד 7

ביקלס, מעלה שדחיתן מבוססת על חוסר אמון שנתן בהן. אמנם ערכאת ערעור מוסמכת להתערב בקביעת מהימנות של הערכאה הדיונית לגבי חו"ד מומחה, כחריג לכלל הנ"ל, אך במקרה זה הערכת חוסר מהימנותו ומקצועיותו של ד"ר ביקלס מבוססת ואינה מצדיקה את התערבותו.

בע"פ 6162/16 דלו נ' מדינת ישראל קבע כב' השופט שהם בסעיף 47 לפסק דינו כדלקמן:

"טרם שאדרש לנימוקי הערעור, יש להדגיש כי טענותיהם של המערערים מופנות, רובן ככולן, כלפי קביעות מהימנות וממצאים שבעובדה, שנעשו על ידי בית משפט קמא. משכך, מן הראוי הוא לחזור על מושכלות ראשונים, לפיהם ערכאת ערעור אינה נוטה להתערב בממצאים ובקביעות מעין אלו, אשר נעשו על ידי הערכאה הדיונית. זאת, משום שערכאת הערעור חסרה את היכולת להתרשם, באופן בלתי אמצעי, מהעדים ומהראיות שהוצגו בפני בית משפט קמא (ע"פ 7090/15 ח'ליפה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.8.2016); ע"פ 434/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.2.2016); ע"פ 2470/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.10.2015); ו-ע"פ 2331/13 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.10.2015))."

לכלל אי ההתערבות קיימים מספר חריגים, המאפשרים לערכאת הערעור, בנסיבות מצומצמות, להתערב בקביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא ובממצאי המהימנות שלו. כך הוא הדבר, כאשר הכרעתה של הערכאה הדיונית התבססה על ראיות בכתב, להבדיל מהתרשמותה הבלתי אמצעית מן העדים; כאשר ממצאי המהימנות שנקבעו מושתתים על שיקולים שבהיגיון ושכל ישר; כאשר דבק פגם מהותי באופן הערכת מהימנות העדים על ידי הערכאה הדיונית; או כאשר קיימות עובדות או ראיות המצביעות על כי לא היה באפשרותה של הערכאה הדיונית לקבוע את הממצאים שנקבעו (ע"פ 434/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.2.2016); ע"פ 4583/13 סך נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.9.2015); ע"פ 6924/12 בעאריני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.2013); ע"פ 3578/11 סטרוק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.8.2012))."

(ראו גם פסק הדין של כב' השופט שהם בע"פ 5569/12 אבו שמאלה נ' מדינת ישראל, סעיפים 13-14 לפסק הדין, ניתן ביום 2.5.2013 ופסק דינו של כב' השופט שהם ברע"פ 959/15 מוסטפה שלבי נ' מדינת ישראל, סעיף 13 לפסק הדין, ניתן ביום 10.2.2015.

6. ד"ר ביקלס עשה הכל על מנת להחריג את האירוע מתחולת התקנות שמתייחסות לעבודות בניה ולהחיל עליו את תקנות הבטיחות בעבודה שעניינן עבודה על גגות שבירים או תלולים.

7. אנו דוחים מכל וכל את הפרשנות המנוגדת לכל היגיון והבנה של דובר עברית למושג "רצפה" ואשר הביאה את ד"ר ביקלס להגדיר את מיקום הפתח דרכו נפל המנוח כתקרת הקומה השלישית ולא כרצפת הקומה הרביעית.

פרשנות זו אינה עולה בקנה אחד עם תכליתן של תקנות הבטיחות בעבודה שמתייחסות לעבודות בניה להגן על העובדים או על הנמצאים במקום מליפול דרך פתחים שלא נאטמו כהלכה, כמו הפיר שדרכו נפל המנוח.

8. העובדה שהפיר כוסה ע"י שכבת גבס אטומה בלבד לא מוציאה את הפיר מהיותו "פתח" ומהיותו ממוקם ברצפת הקומה הרביעית ולא בתקרתה של הקומה השלישית, גם אם נבנתה מסביבו "גדר בטון", שכן כיסוי הבור ע"י פלטת גבס דקיקה הייתה חסרת משמעות, כפי שהוכח בנפילתו של המנוח, שלא היה כבד משקל, מבעד לאותו פתח ברצפה אל מותו.

9. גם אם היינו מקבלים את פרשנותו של ד"ר ביקלס למיקומו של הפתח דרכו נפל המנוח לא היה המערער פטור מאחריותו לתאונה, שכן עפ"י תקנה 3 לתקנות הבטיחות בעבודה על גגות שבורים או תלולים הוא היה חייב לנקוט באמצעי זהירות שימנעו את נפילת המנוח, בהם לא נקט כאמור לעיל.

10. לאור האמור לעיל, איננו רואים צורך להתייחס לדברי הביקורת שמתח בימ"ש קמא על חוות דעתו ועדותו של ד"ר ביקלס בעמ' 54-52 להכרעת הדין.

דברים דומים לאלה הוא קבע לגבי חוות דעתו (ת/32-30) ועדותו של דוד מסטר, המפקח על הבטיחות בעבודה, שחקר את הגורמים לתאונה, כפי שכתב בעמ' 29-32 להכרעת הדין, ואשר בגללם לא קבע ממצאים והסיק מסקנות על פיהן.

11. לאור כל האמור, אנו מקבלים את קביעותיו המבוססות כדבעי של בימ"ש קמא בכל הקשור לרשלנותו של המערער, שהפר את חובת הזהירות כלפי המנוח, כפי שנקבעה בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה).

הקשר הסיבתי העובדתי בין רשלנות המערער למות המנוח

1. אין מחלוקת שלא היה עד ראייה לנפילת המנוח בכל הקשור לקומה ממנה נפל ולסיבת נפילתו. קביעתו של בימ"ש קמא מבוססת כדבעי על ראיות נסיבתיות שהוצגו בפניו, אשר זכו לאמונו, ובהעדר ראיות לסתור אותן בנקודות הנ"ל.

2. הלכה פסוקה היא שהרשעה בהסתמך על ראיות נסיבתיות, כפי שעשה בימ"ש קמא, תעשה בשלושה שלבים, כאשר בשלב הראשון תיבחן כל ראיה בפני עצמה על מנת לקבוע אם ניתן לבסס עליה ממצא עובדתי, בשלב שני ייבחן כל מארג הראיות כדי לקבוע אם ניתן להסיק מהן מסקנה מפלילה שהיא תוצאה של הערכה מושכלת של הראיות בהתבסס על ניסיון החיים והשכל הישר, ובשלב השלישי מוטל על הנאשם לשכנע בנכונות גרסתו ולהפריך את ההנחה שפועלת נגדו.

בתום שלושת השלבים הנ"ל ביהמ"ש מכריע אם מכלול הראיות הנסיבתיות שולל מעבר לכל ספק סביר את גרסת הנאשם (ראו סעיפים 95-118 לפסק דינו של כב' השופט סולברג בע"פ 6392/13 **מדינת ישראל נ' קריאף** והאסמכתאות המצוטטות שם, פסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה בע"פ 2132/04 **קייס נ' מדינת ישראל**, סעיפים 5-9 להכרעה, פסק דינו של כב' המשנה לנשיאה ג'ובראן בע"פ 2697/14 **חדאד נ' מדינת ישראל**, סעיפים 71-79, ופסק דינו של כב' השופט שהם בע"פ 6162/16 **דלו נ' מדינת ישראל**, סעיף 47 לפסה"ד).

3. גם אם ההתערבות של ערכאת ערעור בשלבים השני והשלישי הנ"ל, שעניינם ההיסק הלוגי שמבצעת הערכאה הדיונית מהראיות שבפניה, רחבה יותר (ראו סעיף 6-7 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה ג'ובראן בע"פ 2697/14 הנ"ל ובסעיף 119 לפסק דינו של כב' השופט סולברג בע"פ 6392/13 הנ"ל),

לא מצאנו נימוק שלא לקבל את מסקנתו של בימ"ש קמא, בתום תהליך הבחינה שערך, לפיה קיים קשר סיבתי בין רשלנותו של המערער למות המנוח.

4. אמנם הפועל האריתראי שהיה עם המנוח לפני שנפל לא העיד בביהמ"ש קמא מאחר ועזב את הארץ אך המערער מסר בהודעתו הראשונה ת/4 (בשורה 12), שנגבתה ממנו במקום התאונה סמוך לאחר קרותה, שעובדי הניקיון ניקו את הקומה הרביעית.

המערער לא חתם על הודעה זו ומסר אותה בטרם נועץ בעו"ד, אך אין בכך כדי לפגום באמירת הדברים ובתוכנם שכן בהודעות ת/5 - ת/6, שמסר לאחר שנועץ בעו"ד, ובעדותו, לא הכחיש את הדברים שנרשמו מפיו בהודעתו ת/4 ואת נכונותם.

5. לכך יש להוסיף את הסתמכותו של בימ"ש קמא על יומן העבודה ת/15, שרשם נאשם 2 בזמן אמת ולא לאחר מעשה, כפי שטען ב"כ המערער, אשר מביאה למסקנה שביום התאונה, 13/5/15, לא בוצעו עבודות בקומה 5 אלא בקומה 4 (ראו עמ' 34-35 להכרעת הדין).

6. רישומים אלה לא עומדים בפני עצמם אלא נתמכים בתצלומים ת/28 שצילם השוטר מארק אברמוב את גופת המנוח על קרקעית הבנין ומבעד לפיר בקומה 4 שבהם נראה המנוח מתחת לפיר בקומה 4 ואילו הקומה החמישית היתה מגודרת במקום מעל הפיר בקומה הרביעית.

7. איננו מתעלמים מכך שבפתח חוות הדעת הפתולוגית של פרופ' היס ת/2 נכתב שהמנוח נפל מקומה חמישית אך פרופ' היס לא נכח במקום סמוך לאחר נפילת המנוח וקביעתו מתבססת על דברים ששמע מפי אחר, שזהותו ומהימנותו לא הובהרה, הואיל ופרופ' היס לא נחקר על חוות דעתו בעניין זה, כמו גם בעניין הטענות שהעלו ב"כ המערער בפנינו באשר לדרך נפילתו של המנוח.

8. הימנעות ב"כ המערער מלחקור את פרופ' היס או להביא מומחה מטעם באשר לקומה ממנה נפל, לטענתם, המנוח, ולדרך שבה נפל אל מותו, מצדיקה את הקביעה שהם לא עמדו בנטל לסתור את הראיות הנסיבתיות המהימנות כנדרש מהם כדי להעלות בה ספק, שיגרום לקבלת טענתם שלא הוכח קשר סיבתי עובדתי בין רשלנות המערער למות המנוח.

הקשר הסיבתי המשפטי בין רשלנות המערער למות המנוח

1. לאחר שעיינו בהכרעת הדין, ומבלי להתעלם מהקביעות העובדתיות והמשפטיות שקבע בימ"ש קמא בעניינם של נאשמים 2 ו-3 בכל הקשור להתנהגותם הרשלנית והקשר בינה למות המנוח, אנו דוחים את טענת המערער לפיה התנהגותם הרשלנית של נאשמים 2 ו-3, שלא ערערו על הרשעתם, ניתקה את הקשר הסיבתי בין התנהגותו למות המנוח.

2. בימ"ש קמא קבע בעמ' 92-93 להכרעת הדין כי נאשם 2, שנטל על עצמו תפקיד שנוגע לבטיחות, ניהל את אתר הבניה, שהיה סביבת עבודה מסוכנת, בלי שהדריך את המנוח מפני הסכנות שטמונות בו והורה לנאשם 3 לעבוד בקומה רביעית מבלי לוודא שהעבודה תבוצע באופן שימנע את נפילתו של המנוח.

באשר לנאשם 3 קבע בימ"ש קמא כי רשלנותו התבטאה בכך שהותיר את מקום עבודתו של המנוח בקומה הרביעית, ממנה נפל המנוח, מבלי שיחזיר את מכסה העץ שכיסה את הפיר למקומו כך שימנע את הסכנה, ולמצער מבלי שיתריע מפניה בפני המנוח ופועלים אחרים על מנת למנוע את נפילתם.

3. איננו מקלים ראש בהתנהגותם הרשלנית של נאשמים 2 ו-3, אך זו אינה עולה כדי רשלנותו של המערער שנמנע, מנימוקים שאינם מוצדקים בעינינו, מלמנות מנהל עבודה, כפי שהיה חייב לעשות לפי התקנות, על מנת שיהווה גורם בטיחותי מוסמך באתר הבניה שינקוט באמצעי זהירות שהיו מונעים את התאונה ומות המנוח.

4. בימ"ש קמא הפעיל נכונה על התאונה נושא הכרעת הדין, שנגרמה כתוצאה מרשלנותם של נאשמים 3-1, את סעיף 309(5) לחוק העונשין ואת הפסיקה שפרשה אותו לפיהם הקשר הסיבתי בין מעשהו או מחדלו של הנאשם לבין מות המנוח אינו מתנתק, גם אם נצטרפו לו מעשה או מחדל של המנוח או של אדם אחר.

5. איננו מקבלים את טענת ב"כ המערער לפיה רשלנותו של המנוח ניתקה את הקשר הסיבתי בין רשלנות המערער למות המנוח שכן לא הוכח בפני בימ"ש קמא ובפנינו שהמנוח התרשל כאשר דרך על הפיר שדרכו נפל.

כך הם פני הדברים כאשר התרחיש החלופי למות המנוח שהציגו ב"כ המערער בפני בימ"ש קמא ובפנינו בכל הקשור לקומה ממנה נפל המנוח ולגורמים לנפילתו, לא התקבל ע"י בימ"ש קמא מנימוקים מוצדקים ומקובלים, כאמור, גם עלינו, כמפורט בדיון בעניין הרשעת המערער עפ"י ראיות נסיבתיות.

הגנה מן הצדק

1. אנו דוחים את טענת ב"כ המערער לפיה המאשימה נקטה כלפיו ב"אכיפה בררנית" שמצדיקה את זיכוי בשל "הגנה מן הצדק" שקבועה בסעיף 149(10) לחסד"פ, כפי שפורשה בפסיקה קודמת ומאוחרת לו (ראו ע"פ 2910/94 **יפת ואח' נ' מדינת ישראל**, פד"י נ(2) 354 וע"פ 4855/02 **בורוביץ נ' מדינת ישראל**, פד"י נט(6) 776).

2. המבחן שנקבע בפסיקה לצורך יישום ההגנה הנ"ל הוא אם הגשת כתב האישום וניהול ההליך המשפטי סותרים בצורה מהותית עקרונות של צדק והגיונות משפטית ופוגעים בהם פגיעה חריפה (ראו עמ' 1338-1345 בספרו של י. קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני (א) והפסיקה המצוטטת שם).

3. אחד הנימוקים להחלת ההגנה הוא נקיטה באפליה בין הנאשם לאחרים שלא הועמדו לדין כמותו, דהיינו, אכיפה בררנית לא מוצדקת בינו לבין אחרים (ראו הדוגמאות שהובאו בספרו של י. קדמי הנ"ל בעמ' 1348-1350 למטה).

4. במקרה שבפנינו טוען המערער שהאשמתו בגרימת מותו של המנוח בשל מחדלו הרשלני מפלה אותו לעומת מעבידו הישיר של המנוח בחברת "תפוז", גדעון ויליאם, והעובדה שהוא לא העיד כעד תביעה, כפי שאמור היה להעיד, פגעה בהגנתו.

5. עיון בתפקידו ובמעמדו של מר גדעון ויליאם ביחס למנוח, לעומת תפקידו וסמכותו של המערער ביחס למנוח, מצדיקים את קביעתו של בימ"ש קמא לפיה אי הגשת כתב אישום נגד ויליאם הייתה מוצדקת בהתחשב בראיות שהובאו בפניו ולא עולה כדי התנהגות שערורייתית ומפלה שמצדיקה את החלת ההגנה על המערער ואת זיכוי.
6. מהראיות שהובאו בפני בימ"ש קמא עולה שויליאם אמנם היה מעבידו של המנוח, כמו של עובדים אחרים שסיפק למערער מכוח היותו מנהל חברת כוח אדם שסיפקה עובדים, אך לא היה מעבידו של המערער כך שלא שחרר את המערער מחובותיו כלפי המנוח בכל הקשור לעבודתו באתר.
- כך לא היה ויליאם צריך להדריך את המנוח בכל הקשור לסיכונים שצפויים לו בעבודתו באתר, כמו הפיר הלא מגודר שדרכו נפל, ולא היה אמור לתת לו הדרכה בענייני בטיחות בכלל.
7. גם אם ויליאם ביקר פעם אחת באתר הבניה, כטענת המערער, הוא לא נכח באתר באופן קבוע, לרבות ביום התאונה, כמו הנאשמים, ולא היה מוסמך לתת לפועלים שעבדו בו, גם אם נשלחו על ידו, הוראות בכל הקשור לעבודות שהיה עליהם לבצע, לרבות עבודות הניקיון שבמהלכם נפל המנוח, ולאופן ביצועם. מהוראות התקנות לבטיחות בעבודה שהופרו ע"י המערער עולה שהחובות שהופרו ע"י המערער אינן מוטלות על חברת כוח האדם "תפוז", שסיפקה את הפועלים למערער, ומשכך לא הייתה סיבה להעמיד אותו לדין.
8. העובדה שגדעון ויליאם היה רשום ברשימת עדי המאשימה ולא העיד בגלל שהותו הארוכה בחו"ל במהלך המשפט לא פגעה בהגנתו של המערער, שכן הודעותיו הוגשו בהסכמת ב"כ הצדדים ואם סברו ב"כ המערער שהיו יכולים לקבל ממנו נתונים לטובת המערער, היו יכולים להגיע להסכמה גם בעניין זה.
9. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את טענת המערער לזיכוי בשל אכיפה בררנית ופגיעה בהגנתו.

גזר הדין של בימ"ש קמא (כולל אי ביטול הרשעה)

1. המערער היה מבצע הבניה ולא מינה מנהל עבודה, שהיה אמור להיות בר סמכא לענייני בטיחות באתר הבניה, דבר שגרם למות המנוח.
2. מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לשנת מאסר, נוכח עקרון ההלימה והערך העליון המוגן של קדושת חיי אדם.
3. יש ליתן משקל בכורה לצורך בהרתעת הרבים ע"י ענישה שתכוון את התנהגותם.
- רק ענישה ממשית תמריץ אחרים לעבודה בטוחה ולהקפדה על נהלים וכללי בטיחות באופן שיגרום לשמירה על חיי אדם בסביבת בניה מסוכנת.
4. הנאשמים נעדרי עבר פלילי ונורמטיביים, הם ניהלו משפט אך משפחת המנוח פוצתה בהליך אזרחי

לפני נקיטת ההליך הפלילי.

5. כתב האישום הוגש כעבור כארבע שנים לאחר האירוע ונפלו מספר כשלים בחקירתו.
6. תסקירי המבחן שהוגשו לגבי הנאשמים חיוניים ביותר אך לא המליצו על אי הרשעתם.
7. המערער פעל ופועל להצלת נפשות בארץ ובחו"ל תוך סיכון חייו. גם אם הרשעתו תגרום לשחרורו משירות מילואים בצה"ל אין בכך כדי לגרום לביטול הרשעתו.
8. אין לקבל את טענת המערער שהרשעתו תגרום לאובדן פרנסתו כמנהל או מפעיל של בית דור מוגן שכן סעיף 4(א)(1)(2) לחוק דור מוגן מקנה לממונה שיקול דעת לבחון אם בשל העבירה נושא הרשעתו של המערער הוא לא ראוי לשמש בתפקידים הנ"ל.
9. שירות המבחן לא המליץ, בצדק, על ביטול הרשעותיהם של הנאשמים.
- ביטול הרשעותיהם בעבירה של גרם מוות ברשלנות מעביר להם ולשכמותם מסר סלחני שלא מתיישב עם פגיעה בקדושת החיים ומות המנוח.
10. אמנם המערער לא עשה מעשה פיזי ישיר שגרם למות המנוח אך חדל מלמלא את חובתו כשלא מינה מנהל עבודה. התקנות הטילו עליו חובות בטיחות ישירות, הוא היה בעל מעמד בכיר בביצוע העבודות ורשלנותו לא הייתה רגעית אלא נפרשה על פני תקופה.

נימוקי הערעור כלפי גזר הדין ואי ביטול הרשעה

1. המערער עומד בכל התנאים לביטול הרשעה ושירות המבחן לא המליץ על כך בגלל מדיניותו שלא להמליץ על אי הרשעה בעבירות של גרם מוות ברשלנות.
2. המערער הורשע בעבירה מסוג עוון, שבוצעה ברשלנות כתוצאה ממחדל.
- כתב האישום הוגש כארבע שנים אחרי האירוע, הרשעת המערער תפגע בדימוי העצמי של המערער, שעל פי מכתבי ההמלצה עוסק כל חייו בהצלת חיים תוך סיכון חייו, תגרום בסבירות גבוהה לשחרורו משירות מילואים בצה"ל ולפיטוריו, וכפועל יוצא לפגיעה בו ובמשפחתו.
3. בימ"ש קמא התעלם מנסיבותיו האישיות של המערער כמתואר בתסקיר ובהמלצות שירות המבחן

להטיל על המערער לבצע של"צ, לא נתן כל משקל לעברו הנקי, לשיקומו, לשיהוי בהגשת כתב האישום, לכשלים בחקירה ולכך שמשפחת המנוח פוצתה לפני תחילת ההליך הפלילי.

תגובת המשיבה

1. בימ"ש קמא הקל בעונשו של המערער ובמקום להטיל עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, כמתחייב מהפסיקה, הטיל עליו, בשל שיקולים אישיים, 4 חודשי עבודות שירות.
2. הקלה נוספת בעונשו של המערער תביא להקלה בעונשו לעומת עונשיהם של נאשמים 2 ו-3 ללא כל הצדקה.
3. מדובר בעבירות שהפכו למכת מדינה ויש להטיל עונשים חמורים על מנת לשרש את התופעה ולהרתיע עבריינים בכוח.

דין והכרעה (גזר הדין ואי ביטול ההרשעה)

1. עפ"י ההלכה הפסוקה, שתחילתה בפס"ד כתב, השיקולים העיקריים שמצדיקים אי הרשעה הם שעל ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו של הנאשם וסוג העבירה שביצע הנאשם מאפשר להימנע בנסיבות המקרה מלהרשיע אותו מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים כמו הרתעה או גמול (ראו סעיף 12 לפסק דינו של כב' השופט בדימוס שוהם ברע"פ 8215/16 **אברהם יצחק**, ניתן ביום 29/3/17 והפסיקה המצוטטת שם, וברע"פ 1949/15 **תקדורי נ' מדינת ישראל**, סעיפים 9-10 והפסיקה המצוטטת שם).
2. כאשר מדובר בהרשעה בביצוע עבירות בטיחות בעבודה, בנסיבות קלות יותר שלא הסתיימו במוות, קבע כב' השופט אלרון ברע"פ 2205/18 **פלוני נ' מדינת ישראל**, שהוצג בפניו ע"י ב"כ המערער, במהלך הטיעונים כלפי הרשעת המערער, בסעיפים

14-13 כדלקמן:

"13. לא ניתן להפריז בחשיבותם של כללי הבטיחות בעבודה, שנועדו לשמירה על גופם וחיייהם של העובדים במקום, ויש לעמוד בחומרה על כל הפרה של כללים אלה. המבקש טוען כי נסיבות ביצוע העבירה והתנאים הסביבתיים שהובילו לביצועה (בכלל זה, מצבו הבטיחותי הירוד של האתר, כפי שהתקבל מחברת בנייה אחרת) מובילים למסקנה כי אין מדובר בעבירה חמורה, אך דין טענה זו להידחות.

אדרבה, על מנהל עבודה להקפיד הקפד היטב על כללי הבטיחות על מנת לשמור על שלומם וביטחונם של עובדיו, נוכח פוטנציאל הסכנה בשל אופי ומהות העבודה בה הם עוסקים, ובייחוד מקום בו הסיכון לפגיעה גדול יותר, מסיבות כאלה ואחרות.

14. אני מקל ראש בדבר השלכותיה הקשות של הרשעת המבקש על סיכויי העסקתו בעתיד, אולם דומה כי ביטול הרשעתו עלולה לחתור תחת התכליות העומדות ביסוד האחריות הפלילית המוטלת בעבירות בטיחות בעבודה, בין היתר בשל הצורך למנוע עבירות דומות בעתיד. במקרים כגון אלו, נדרשים שיקולים כבדי משקל אף יותר מגדר הרגיל כדי לסטות מן הכלל לפיו 'משנקבעה אחריותו של אדם בפלילים, יש להרשיעו' (רע"פ 4399/09 זילברשטיין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.9.2009), בעניין דומה).

3. אנו רואים עין בעין עם בימ"ש קמא את הצורך לשרש התנהגות רשלנית של "מבצע בניה", כמו המערער, שגובה חיי אלה שעובדים לפרנסתם ולפרנסת בני ביתם בעבודות בניה, כמו המנוח שבפנינו.

4. המערער שימש בתפקיד בכיר בשרשרת הגורמים שאמורים היו להדריך את המנוח בכל הקשור לאמצעי הבטיחות שבהם עליו לנקוט במהלך עבודתו, להזהיר אותו מפני הסיכונים שבפניהם הוא עלול להיתקל ולנקוט באמצעים ראויים על מנת למנוע ממנו את הסיכונים, כמו זה שגרם לנפילתו אל מותו.

5. אמנם המערער לא היה מעבידו של המנוח בחברת "תפוז", ולא שימש בתפקידים של נאשמים 2 ו-3, אך אחריותו לגרימת מותו של המנוח, גם אם לא במעשה אלא במחדל, כפי שקבע בימ"ש קמא, היא אחריות ישירה.

6. אחריות ישירה זו מביאה למסקנה שאי הרשעתו של המערער תגרום ליחס בלתי סביר בין התנהגותו הרשלנית והצורך להרתיע אחרים כמותו מלנהוג כמוהו ולשרש את נגע תאונות העבודה בשל התנהגויות כמו התנהגותו נושא פסק הדין לבין הנזקים הנטענים שייגרמו לו כתוצאה מהרשעתו.

7. עיון במסמכים עליהם מסתמכת ב"כ המערער, בכל הקשור לנזק שייגרם למערער ולמשפחתו כתוצאה מהרשעתו מלמד, כי אין בהם כדי למלא את התנאי השני הנחוץ לאי הרשעה.

8. איננו מקלים ראש בתצהירו של אל"מ (מיל') דוד מזרחי, מפקד יחידת החילוץ וההצלה בצה"ל, שבה משרת המערער ובמסגרתה ביצע פעולות מצילות חיים, בארץ ובחו"ל, אך כמו עדותו בבימ"ש קמא, גם הכתוב בתצהירו, שצורף כנספח ז' לערעור, הם דברים ששמע מאחרים ולא נתמכו במסמכים.

בדומה להלכה הפסוקה לפיה אין בהרשעתו של קטין או של אדם צעיר כדי למנוע לכשעצמה את גיוסו לצה"ל, חזקה על הגורמים המוסמכים בצה"ל שייקחו במניין שיקוליהם באשר להמשך שירות המילואים של המערער את נסיבות ביצוע העבירה, כפי שעולים בהכרעת הדין, בהתחשב גם בחלקם של הנאשמים האחרים, ובתרומת המערער לפעילות היחידה.

9. כך גם לא הוכח בפני בימ"ש קמא ובפנינו כי יש בסיס לחששו של המערער שהרשעתו תמנע ממנו לנהל בית "דיור מוגן" ובכך תיפגע פרנסתו ופרנסת משפחתו.

על פי סעיף 4(א)(1)(2) לחוק הדיור המוגן 2012, מסור לממונה שיקול דעת אם המערער ראוי להפעיל או לנהל בית דיור מוגן וחזקה גם עליו שייקח במניין שיקוליו את כישוריו המקצועיים של המערער, כמתואר בתסקיר

המבחן החיובי, ואת הכתוב בעדויות האופי ובמסמכים שצורפו להודעת הערעור.

10. כאמור, תסקיר המבחן הוא חיובי והמליץ להטיל על המערער לבצע של"צ, המלצה שלא התקבלה ע"י בימ"ש קמא ושאינה מקובלת גם עליו.

מבלי להתעלם מהמתואר בתסקיר, ההמלצה אינה עולה בקנה אחד עם עקרון ההלימה ועם הצורך להרתיע ולהגן על חייהם של פועלי בנין שבאו לעבוד קשה על מנת לפרנס את משפחותיהם ולא ליפול עליהם לנטל לאחר מותם.

הלכה פסוקה היא שתסקיר שירות המבחן הוא המלצה בלבד ואינו מחייב את בית המשפט אשר שקל את כל השיקולים הרלוונטיים ואיזן ביניהם באופן ראוי (ראו פסק דינו של כב' השופט סולברג בע"פ 2015/13 פלוני נ' **מדינת ישראל**, ניתן ביום 5.8.2013, סעיפים 10-13 לפסק הדין).

11. מכל האמור לעיל עולה שעונש מאסר לריצוי בעבודות שירות שהוטל ע"י בימ"ש קמא מתחשב בשיקולים לחומרה ולקולה שנטענו בפניו ובפניו ע"י ב"כ הצדדים, מתחשב בתקופות עבודות השירות שהוטלו על נאשמים 2 ו-3 (שלא ערערו על עונשיהם).

12. עם זאת, לאור הסכמת המשיבה להקלה מינורית בעונשו של המערער, תרומתו של המערער לחברה, כפי שתוארה בראיות בכתב ובע"פ, ומבלי להקל ברשלנותו, מן הראוי להטיל גם עליו 3 חודשי מאסר בעבודות שירות.

13. אמנם מדובר בהקלה מזערית בתקופת עבודות השירות, שלא מצדיקה בד"כ התערבות בעונש שהוטל ע"י בימ"ש קמא, אך לאור הסכמת המשיבה להקלה כאמור, שלא נסוגה ממנה גם לאחר שהמערער לא חזר בו מהערעור על הרשעתו, אנו קובעים כי המערער ירצה 3 חודשי מאסר בעבודות שירות בצירוף העונשים שהוטלו עליו ע"י בימ"ש קמא.

סיכום:

אנו דוחים את הערעור כלפי הרשעת המערער.

אנו מקבלים את הערעור כלפי משך תקופת עבודות השירות שהוטלה על המערער וקובעים כי יישא 3 חודשי מאסר בעבודות שירות.

יתר חלקי גזר הדין יעמדו בתוקפם.

המערער יתייצב בפני הממונה על עבודות שירות לקליטה והצבה מבלי צורך בחוות דעת נוספת ביום 1.1.2019 עד שעה 08:00.

המזכירות תשלח ההחלטה לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ' כסלו תשע"ט (28 נובמבר 2018) במעמד ב"כ הצדדים והמערער.

נאוה בכור, שופטת

דנה מרשק מרום,
שופטת

אברהם טל, נשיא
אב"ד